

Zoranelul

BIBLIOTECA CENTRALĂ
ASOCIAȚIUNII
SIBIU

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Ziua Mamei

„Cuvânt mai drag, mai dulce nu-i în dragul grai al omului ca mama“ Poeți omenirii în decursul viacurilor au înălțat imnuri de slăvire și omagiu celei mai scumpe ființe din viața noastră — „mamei“.

S'a spus că tragedia vieții este că nu suntem indispensabili pe lumea aceasta, căci putem fi înlocuiți. Numai mama — acest far al sufletului — unei familii, nu poate fi înlocuit.

Iubirea dezinteresată și devotamentul mamei pentru copilul său, sunt fără limite și ele nu pot fi niciodată înlocuite. „In durerea noastră morală ca și în cea fizică, omul e osândit să se mistue singur; acei cari un timp au încercat să ți-o pătrundă, încep a se obosi, te ocolesc“. Singură mama este cea care se mai pleacă deasupra ca să-i simți respirația caldă, de unde și tu să sorbi căldură și viață.

Căreia dintre noi nu i-a rămas adânc întipărită în minte icoana neobosită a mamei veghiând zi și noapte la căpătâiul nostru plin de griji și emoții? Și care dintre noi nu-și reamintește cu evlavie de mama care în frageda copilărie ne-a împreunat mâinile pentru rugăciune, învățându-ne să ne înălțăm sufletul către Dumnezeu, care ne ocrotește copilăria, iar mai târziu ne va fi refugiu și sbuciumatei noastre existențe.

Dacă omenirea a ajuns la gradul de civilizație și progresul de azi, în mare parte îl datorește mamei. Datorită capacității ei de sacrificiu și a dragostei nemărginite cu care și-a educat copilul, omul a putut produce opere nemuritoare, ce-și revarsă dealungul secolelor strălucirea peste omenire.

Iar dacă azi avem o Românie Mare, aceasta este opera indirectă a mamei; — istoria neamului este mărturie. Ea ne dă exemple de atâtea mame cari și-au sacrificat fericirea de a-și avea copilul, îndemnându-i să lupte pentru patrie, chiar cu riscul vieții. Mama lui Ștefan cel Mare și alte mame, cari au rămas celebre pentru sacrificiul lor.

Dar mama anonimă datorită căreia cu tot jugul apăsător al streinilor ce ne-au stăpânit veacuri dearândul și au cătat să ne întunece conștiința națională, n'au isbutit, fiindcă în tezaurul sfânt al familiei, ardea candelă credinței și a conștiinței noastre naționale datorită mamei, candelă dela care fiii neamului și-au încălzit sufletele având forța morală să moară în războaie, pentru a ne da România Mare.

Aceasta este opera mamelor de ieri. — De aceea mamelor de azi le încumbă sfânta datorie de a păstra această Românie făcută cu atâtea jertfe.

Datoria mamei de azi e de a infiltra în sufletele fragede ale copiilor dragostea pentru pământul acestei țări,

Copiii și scumpetea

Nu mai avem copii. Rând pe rând, privilegiile pe cari natura le-a acordat copilăriei sunt smulse de realitățile cotidiene. Asistăm la o maturizare prematură. Nenorocită maturizare, căci basmul copiilor precoci, nu este decât un basm. Copii ar dori astăzi, să-și continue o copilărie normală, cu toate dependențele ei. Nu îi lasă însă condițiunile economice, cari din fragedă vârstă, îi vâără în mistuitorul angrenaj social. Ne trezim din timp în timp, ne uităm împrejurul nostru și ne dăm seama unde am ajuns. Mai eri, ne-am trezit cu copiii, invadând fabricile și atelierelor. Ne-am revoltat și am făcut legiuri nerespectate de nimeni. Legiurile de protecție nu au putut îndepărta, copii de vârsta fragedă, dela muncă. I-au îndepărtat însă șomajul.

Înainte, potențaii angajau copii și femei, pentru a economisi salariul, pe care ar fi trebuit să l dea unui vârstnic. Astăzi plătesc vârstnicii cu salarii copilărești. Înainte, muncitorul trimetea copilul în fabrică, pentru a-și mai petici mizeria. Astăzi, el este bucuros să-și găsească singur de lucru. Și ne oprim.

Iată, dar, unde am ajuns. Privim din nou în jurul nostru și ne îngrozim. Nu este suficient că lucrătorii sunt scoși din fabrici din cauza mizeriei. Nu sunt suficiente organizarea cetățenilor, indiferent de condițiunile sociale, pentru a lupta împotriva pericolului foamei. Au început să reacționeze până și copiii. Mare trebuie să mai fie mizeria, dacă obsedați de ea, renunță la jocuri, fac petiții și pornesc din gazetă în gazetă, pentru ca să ceară mai multă pâine, lapte și zahăr. Copii nu mai cer altceva. Nu cer cercuri, nici păpuși; vor pâine, ca să poată trăi.

Nu au fost, probabil, suficient de eficace, criza economică, șomajul și scăderea salariilor, cari lovesc sistematic și neîncetat în familia muncitorului și țăranului român. A fost neaparată nevoie ca masele să fie lăsate în mâna marelor trusturi. A fost, probabil, nevoie, ca noi impozite împovărătoare să scumpească zahărul și pâinea pe care le cer copiii.

Reacționează copiii împinși de foame. Vor reacționa probabil și părinții lor. Trebuie să se ia aminte.

S. P. B.

pământ pe care s'a vărsat atâtea sânge de al părinților și strămoșilor lor.

Și tot mamei de azi îi revine misiunea ca în vremurile de cumplită criză morală ce o trăim, să infiltreze în sufletele cetățenilor de mâine ai României cel mai înalt dintre sentimente, cel al dragostei de Dumnezeu, datorită căreia existăm astăzi ca neam și țară civilizată în concertul celorlalte țări din lume.

Numai atunci mama de azi va avea recunoștința posterității, pe cum mamei de ieri îi păstrăm pentru opera ei măreață un adevărat cult.

Mărioara Tomuș

Probleme sociale.

Șomajul

Cea mai gravă problemă, care frământă azi omenirea, este de bună seamă șomajul. Acest îngrozitor fenomen social se accentuează pe zi ce trece, luând forme din ce în ce mai îngrijorătoare.

Înainte de marele război, șomajul apărea numai din când în când și atingea numai anumite profesii.

Erau așa numitele perioade ciclice de criză, cari treceau fără a lăsa urme prea adâci. Crizele acestea ciclice, cari urcau în mizerie temporală un număr oarecare de muncitori, aveau și părțile lor bune. Ele determinau, în bună parte, emigrațiunile și grație lor s'au creat noi civilizații, noi posibilități de trai.

Din 1928 însă, criza s'a permanentizat. Rând pe rând, au căzut sub loviturile cumplite ale crizei, toate țările. Nici una n'a fost cruțată.

Toate măsurile luate de conducătorii de popoare au rămas fără efect. Criza și-a continuat mersul ei ascendent și azi, în anul de grație 1935, în fața omenirii sălbatice, apare — hideș — spectrul îngrozitor al războiului. El e evocat de conducătorii de state, cari nu găsesc soluția îndreptării situației și speră că printr'un război se va putea remedia răul.

Or, soluția nu poate fi în nici un caz într'o nouă încăierare, căci unul din factorii agravanți ai crizei și, deci ai șomajului, a fost tocmai războiul, care a distrus nu numai vieți omenesti, dar și bunuri materiale.

Soluția nu poate fi alta, decât revizuirea bazei de existență a statelor, prin desființarea a totputerniciei capitalului, reformă care va duce la o mai justă distribuție a mijloacelor de muncă și de existență. S. P. B.

Cronica internă

Frontul rezistențelor democratice.

Acțiunea de apărare a libertăților democratice a căpătat, în ultimul timp, o puternică intensificare. Partidele: național-țărănist, averescan și liberal-georgist au început o campanie viguroasă de demascare a diversiuilor reacționare. Acestea resping măsurile de constrângere ale guvernului, luate prin cenzură și stare de asediu și cer libertatea completă de exprimare a tuturor nevoilor populare. Formațiuni noi au luat naștere, pe deasupra tuturor partidelor, în rândurile studențimei, în mahalalele orașelor importante, pentru apărarea acestor libertăți cetățenești.

Acest curent de regenerare democratică pornește din nevoia apărării intereselor vitale ale poporului. Diversiunile „vălahice“, sau cele de „protecție“ pentru români, nu mai mulțumesc pe cei cari văd că sunt lăsați pradă speculei nerușinate a trusturilor. Toți cer libertate pentru a-și striga nevoile. Muncitorul dela oraș nu poate plăti mai scump când câștigă mai puțin. Iar țăranul nu se mai poate gândi și la datoriile lui, când nu-și scoate de mămăliga cu munca lui istovitoare. Concedierea câtorva mii de străini nu poate ajuta cu nimic, când viața devine tot mai grea și condamnarea la tăcere tot mai silnică. În aceste măsuri diversioniste se demască intenția de a distra atenția celor ce nu se mai mulțumesc cu promisiuni demagogice. Încercările demagogiei șovine au trezit și mai mult nevoia de protest a maselor populare, în contra scumpetei și a constrângerilor. Ele sprijină toate formațiunile, când acestea se angajează să le aperse revendicările. S. P. B.

Invățătorii reușiți la examenul de definitivat dela Deva

La examenul de definitivat dela Deva, al invățătorilor s'au prezentat 226 candidați, la oral s'au prezentat numai 94 și au reușit 67.

Dăm mai jos numele, localitatea și media celor reușiți din jud. Hunedoara.

Cocea Victor, com. Federi (Hunedoara), 8.70; Sferdian Vasile, Bucova 8.57; Preda Constantin, Rapoșel 8.37; Popescu Ștefan, Sibot 8.40; Mircea Cornelia, Căstai 8.37; Drăgan Dumitru, Sulighete 8.33; Bâldea Ion, Sălișteoara 8.23; Dîmperiu Ion, Gurasada 8.23; Bobordea Viorel, Bămpatoc 8.20; Popescu Spiridon, Pișchinți 8.13; Marinescu Anghel, Tebea 8.10; Copil Aurora, Aninoasa 8.07; Crișan Gheorghe, Sarmisegetuza 7.97; Măgurean Eleonora, Vinerea 7.97; Stenciu Dumitru, Meria 7.90; Popescu C., Valea Nandului 7.87; Vlăsceanu I., Blăjenisat 7.87; Lupu Vasile, Noiag 7.83; Popa Ștefan, Brăseu 7.83; Panțuru Eleonora, Batiz (Hunedoara) 7.80; Dobrescu Grigore, Bulbuc 7.73; Chiriță Iordan, Măgara 7.70; Dumbrăvean Livia, Lăpugiu sup 7.70; Nicula Sabin, Almășel Ilia 7.70; Tundrea Alexandru, Mărăști Hațeg 7.67; Armean Maria Gligor, Sălașul de Sus 7.63; Crișan Viorel, Tărnăvița 7.63; Radu Susana, Ghelar 7.63; Iosif Valeria Băcăinți 7.60; Peica Andronic, Săcămaș 7.60; Pătrășcoiu Nicolae, Tărnava Ilia (Hunedoara), 7.53; Ursu Sabin, Ceru Băcăinți 7.53; Rîșcuța Octavia, Rîșculița 7.50; Herlea Maria, Seulești 7.47; Tetilean Iulian, Negoiu 7.47; Vișan Ioan, Brăzișce Bicău 7.47; Sprâncenatu S. mio, Nandru 7.43; Rață Spiridon, Sălașul de Jos 7.37; Teodor Const., Ulm 7.33; Stana Hermina, Boj 7.30; Ciobașu Ion, Mihaleni 7.27; Miclean Aurel, Vața de Sus 7.20; Bot Veturia, Ciuca Mare 7.17; Iacob Gheorghe, Godinești, 7.17; Rădu Ion, Chitid 7.17; Cazan Roman, Mada Geoagiu 7.07; Covrig Aurel, Cănelul de Jos 7.00; Ghișoiu Eugen, Aninoasa 7.00.

Cercul cultural al înv. din cercul Baia de Criș

Duminică a avut loc în comuna Căraciu ultima ședință a cercului cultural al invățătorilor din Secția Baia de Criș, sub președinția dlui Petre Incicău și Ioan Micu sub rev. școlar.

Dimineața la ora 9 invățătorii în corpore cu elevii școlii primare au luat parte la serviciul Divin, după care a urmat o lecție practică din istorie ținută de dl inv. Marcu la clasa III. care în urma criticii a fost declarată

de bine reușită. În ședința publică a luat cuvântul dl Petre Incicău care a vorbit tinerilor despre „Iubirea de copii“, iar elevii școlii primare sub conducerea dlui Inv. Marcu au executat mai multe cântece și poezii care au plăcut mult publicului. La urmă a urmat o masă comună dată de inv. local în cinstea oaspeților, la care au luat cuvântul dnii: Micu, Incicău și Tomuș.

S.

Ca la Calafat

Multe întâmplări ciudate se perânjează prin fața oamenilor și multe gânduri răslețe la diferite ocazii.

Imi amintesc de un tablou trecut, împrejurul Calafatului, când soarele trona asupra întregii făpturi primăvăratică. Pe un drum relative practicabil, un car cu boi aluneca cu greu înainte. Stăpânul, un țăran arămiu și vânos imprumuta scârțâitului roatelor vocea sa stridentă și amenințătoare. La intervale carul se poticnea, iar boii opintindu-se din greu continuau drumul, sub biciul permanent al țăranului. Și unul sângerează... Era atâta căldură în ochii acestui animal și atâta putere, dar stăpânul lovește mereu, fără să-și dea seama.

M'am depărtat sub impresia acestui tablou și mă gândeam la soarta bunului animal ce într-o zi trebuia să-și dea sfârșitul, sacrificându-se forțat. Și câte animale n'am văzut... dar aici fiecare lovește tot pe cel bun și muncitor!...

E regretabil, că astfel se petrec lucrurile aici, dar cât de dureros la noi, unde fiscul e stăpânul vâgic și boul care trage din greu este contribuabilul. Nu există nici cea mai infimă deosebire, doar faptul că scenele se petrec în localități diferite.

Dar oare fiscul raționează identic cu muncitorul pârliț de soare, dela Calafat și crede că acel oameni ziși contribuabili sunt asemenea boului care trage pîuă la distrugerea complectă? Și e așa! Dovada cea mai eclatantă e faptul impunerii. Cei mai înstăriți sunt jupuiți până la extrem, datorită nevoașilor și mituitorilor, cari azi câștigă fără să mai plătească nimănui nimic.

Dar fiindcă există o oarecare diferențiere între eroii celor două întâmplări ar fi bine ca fiscul să raționeze cât mai logic, pentru a nu fi nevoit să vadă mai curând sau mai târziu dezastrul... prin dărâmarea celor mai înstărite familii românești dela sate.

Și până când vom ajunge la acest moment fericit, rămânem în convingerea, că fiscul procedează „Ca la Calafat“.

Augustin Ilieștu

Cronica medicală.

Inhalațiune

Este un cuvânt cunoscut azi chiar și în colibe. Când cineva e răgușit, până să-l vadă medicul, se vor găsi atâtea binevoitori care să-i spună: fă inhalațiune cu cutare medicament.

Păcatul mare stă în faptul că imensa majoritate a oamenilor nu știu să o facă. O inhalațiune prost făcută este dăunătoare.

Cel mai simplu și mai bun mijloc, este următorul: Se pune la fier o oală — ca de un kg, — aproape plină cu apă, acoperită cu un capac. Când apa a dat un clocot, se ia de pe masină, și se pune pe o masă (nu prea aproape de sobă sau masină); capacul se ridică, se tornă cantitatea de medicament prescris de medic, apoi se așează pe oală o pâlnie (de metal sau de carton, sau chiar de jurnal), cu gura în jos. Vârful pâlniei să aibe o gaură, cam cât buricul degetului mic. Vaporii de apă ies, încărcăți cu medicament, prin vârful pâlniei, cum iese fumul pe coș pe vreme liniștită. Bolnavul să stea cu gura deschisă deasupra vârfului pâlniei, cam la 10—15 cm., și să respire, prin nas, sau să tragă aburi în piept printr-o respirație, ușoară la început, apoi adâncă. Inhalațiunea va dura 3—4 minute. A face mai mult de 5 minute, ori ținând gura aproape de pâlnie, înseamnă a congestiona (irita) beregata, deci a face rău. Aparatul lui Nicolai sau sistemul de a acoperi capul deasupra unei oale cu aburi, sunt rele, mai ales la cei sângeroși (congestivi). O inhalațiune prost făcută este dăunătoare. Pe vreme rece sau umedă, bolnavul va sta în camera caldă, cel puțin o oră.

prof. dr. Predescu-Rion

Adevăratul
VICHİ ROMÂNESC

MATILD

Domnitorul tuturor Borvizelor

A SOSIT!

A SOSIT!

Apă minerală din
VÂLCELE

ELÖPATAKI
ISVORUL ELISABETA
Depozitar SIGISMUND KUGEL BRAD

Dragoste de mamă¹⁾

Afară vântul vurește nebun, isbind cu putere zăpada în ferestre...

E târziu...

În casă, lângă sobă, mama și fiica stau aplecate asupra unei scrisori. E dela Ionel, funcționar în Iași.

E grav bolnav.

— Ah.. cum nu m'a ascultat să rămâne acasă un an, după cum l-au sfătuit doctorii, zise mama sa plângând..

— Și aplecată asupra scrisorii, Lenuța citește:

„...Niciodată nu-i atât de scumpă mama, ca'n asemenea momente; niciodată n'am așteptat ivirea chipului drăgălaș al mamei, ca acum... Ah... scumpă mamă, voi muri — poate — fără a te ruga să-mi ierți greșalele, voi muri și nu voi putea primi ultimul sărut de mamă, ce nu mi l-ai dat — poate — de când eram mic și mă desmerdai la sân...

Și Lenuța, scumpa mea surioară... cum rămâne?

Ce va face ea fără frățiorul ei care a iubit-o atât de mult!...

Dar mamă, mare e D-zeu și bun e cu toată lumea...

Poate mă voi însănătoși. Deaceia, fă

¹⁾ Din volumul manuscris „Dureri ascunse“.

tot posibilul și împrumută bani de unde vei putea și vino la mine, vino de mă vezi.

Te sărut cu dor, Ionel.

P. S. Spune Lenuței să nu-și facă inimă rea, căci dacă vei veni la mine și mă vei îngriji, mă voi face bine.

„O sărut cu dor și pe Lenuța...

Ionel“.

Lenuța strânse scrisoarea, o sărută și cuprinzând în brațe capul albit de vremuri al mamei, începe a plânge.

— Vai, mamă, zise ea; mi-e milă grozav de Ionel. Cât de mult a muncit el și tocmai acum mizerabila de tuberculoză. sau mai știu eu ce-o fi — îl va doborâ.

De ce nu ne-a ajutat D-zeu să trăiască tata, căci cu serviciul ce-l avea ne-ar fi îngrijit bine pe amândoi.

Și dece scumpul meu fățișor, nu e mai aproape, să mă duc să-l îngrijesc cu tot devotamentul de soră...

— Lasă, Lenuța, că mă voi duce eu, chiar mâine, cu toate că n'am nici un ban, dar mă voi duce pe jos, mă voi duce chiar de-aș ști că'n marginea satului voi fi acoperită de zăpadă, sau voi fi mâncată de lupi..

E târziu... E ora două după miezul nopții și mama cu fiica tot veghează în tăcerea camerei...

Mama, sdrobotă de oboseală, și durere, adormi...

Zorii zilei se arată. Un cucurigu puternic prevestește ziua și că mai este semn de de viață pe asemenea ger.

Bătrâna mama se sculă.

Ce frumos visase! Parcă era prin luna Mai. Ce frumusește, ce de flori și păsări cântătoare! Ionel se plimba cu Lenuța pe sub nucii din grădină, iar ea stătea la o masă și-i privea cu nesaț. În grădină mai veni o prietenă a Lenuței, pe care Ionel — fără nici o jenă — o luă în brațe și o sărută în fața lor.

„Acesta-i semn rău, își zise bătrâna; acest sărut nu-i a bine“...

Lenuța dormia. Bătrâna făcu focul și după ce pregăti ceva de mâncare, sculă pe Lenuța.

— Lenuța, eu plec. Tu rămâi acasă și n'avea nici o grijă de mine. Cum s'o face ziua mă duc să împrumut niște bani, căci voi munci cu ziua la vară și-i voi da înapoi, și... plec la gară.

— Bine, mamă, dar pe asemenea ger. Ah... Ionel, oare voi mai avea fericirea să te văd, zise Lenuța uitându-se la portretul din perete...

* * *

Vântul nu și-a oprit mersul nebun.

La mormântul

Episcopului Dr. Grigorie
Comșa al Aradului

În urma unei scurte dar grele suferințe, P. S. S. Episcopul Dr. Grigorie Comșa al Aradului și-a dat sufletul în mâinile Creatorului.

S'a stins înainte de vreme, în cei mai falnici ani ai vieții, un puternic stâlp al creștinătății și un falnic brad al românismului. Cele o sută de cărți statu mărturie la munca uriașă ce defunctul episcop a depus-o în serviciul bisericii ortodoxe, iar ca român de mult a fost așezat printre cei mai descama bărbați ai țării.

Atât biserica ortodoxă cât și românismul prin dispariția P. S. S. încearcă una din cele mai mari pierderi. Populația din ținutul Zarandului pe această cale depune o pioasă amintire pe mormântul celui mai iubit părinte sufletească al lor, rugând pe tatăl Ceresc să-l așeze cu dreptii ca de acolo să vegheze mai departe asupra credincioșilor săi

Sabin Tomaș

Tragerea titlurilor împrumutului intern

Ziua II-a

(Continuare)

CĂȘTIGURI A 1.200 LEI

285.261-80	290.281-300	302.801-20
307.781-800	313.661-80	323.321-31
323.333-40	326.941-60	327.421-25
327.427-40	327.901-20	338.261-80
348.221-40	354.241-60	364.441-60
387.561-80	397.761-780	412.821-40
421.821-40	679.853-60	680.561-73
680.575-80	695.481-500	698.001-20
699.761-80	706.321-40	709.141-45
709.147-60	711.321-40	713.061-80
749.801-20	756.181-200	756.561-80
757.961-80	761.701-20	777.661-80
781.561-80	792.841-60	793.581-600
829.101-20	851.081-100	857.681-90
857.692-700	858.161-80	861.781-800
873.701-04	873.706-20	1.182.741-60
1.202.461-80	1.204.561-80	1.223.841-60
1.236.001-20	1.246.281-300	1.256.081-100
1.263.141-60	1.275.901-18	1.275.920
1.276.601-20	1.288.461-80	1.314.661-80
1.316.121-40	1.316.781-800	1.348.681-700
1.360.821-40	1.367.581-96	1.367.598-600
1.370.461-80	1.414.481-500	1.416.661-80
1.432.661-80	1.437.181-84	1.437.186-200
1.448.121-40	1.448.521-40	1.452.201-20
1.455.081-100	1.639.981-1.640.000	1.668.201-20
1.669.281-82	1.669.284-300	1.680.321-40
1.683.721-40	1.714.921-40	1.733.341-60

Soarele s'a ridicat de vreo suliță. E un frig de nu-ți vine să ieși din casă.

Bătrâna mamă, încălțată cu niște opinci, îmbrăcată cu un cojoc și cu traista cu merinde în spate, își ia rămas bun dela fiică și pornește îngădurată spre gară.

— Mamă, spune lui Ionel să vină acasă. că mi-e dor de el, zise Lenuța plângând...

Și bătrâna, cu toisgul pribegiei în mână, merge anevoie prin zăpada mare până la genunchi.

Sdrobită de obosală, ajunsă la gară. Dar din nenorocire, circulația trenurilor e n'trерuptă din cauza marilor zăpez!

„Ce să fac, își zise bătrâna? Cum să mă duc când mai sunt vreo 50 de Km.? Sunt bătrână și nu voi putea face acest drum pe jos. Ah... Doamne... Am o presimțire urâtă; simt că nu voi mai găsi în viață pe scumpul meu Ionel...

Dar nu. Mă voi duce să-l văd, chiar de-aș ști că voi îngheța pe drum și voi fi mâncată de lupi, chiar de-ș ști că'n momentul când voi pune piciorul pe pragul spitalului, voi muri, fără a avea fericirea să-l văd. Mă duc, căci un singur băiet am și pentru el trebuie să-mi dau viața...

Și plecă. Vântul isbia cu putere zăpada în fața ei.

Soarele era trecut de amiază. În fața

Să nu ucizi

Avortul privit prin prisma
moralei creștine.

Propunându-se avortul drept articol de votat în fața Corpurilor Legiuitoare, Biserica în general a protestat energic ca art. 482, să nu fie introdus în noul Cod Penal, fiind în opoziție dreptului divin și uman.

Între altele, dăm câteva spicuiri din protestele unanime ale P. S. Alexandru al Lugojuului; ale „Agru“-lui; ale Blajului și din discursul P. S. Alex. Cisar al Bucureștiului, ca să ne dăm seama, cu câtă energie luptă biserica contra a tot ce-i maladiu și putred în organismul neamului nostru. Și scriem mai ales, ca acest protest al oamenilor mari, să fie împărțit de întreaga opinie publică; căci ceace caută a se sivârși, jignește adânc conștiința tuturor celor cu bun simț și cu frica lui D-zeu. Ar fi de dorit să urmărim cu toții, pas de pas și frază de frază, textul noului Cod Penal.

P. S. Alexandru al Lugojuului — în discursul rostit la Senat, — după-ce ce oprește asupra poruncii Decalogului: „să nu ucizi“ înțelegându-se orice omor, fie omorarea celui nevinovat, fie bătrân, om matur, tată sau mamă copil sau făt în pântecele mamei, redă părerea Sf. Părinți, referitoare la avort: Sf. Ioan Gurădeaur; Tertulian apologetul; Atenagore și Conciliul VI. din C-jal, cari spun expre: că avortul a asasinat.

Ca să arate ticăloșia avortului P. S. Sa spune: „Nu importa că în articolele incriminate ale proiectului, e vorbă de copilul nenăscut, sau numai în devenire. Tocmai fiindcă este în devenire, este o crimă să-i răpești dreptul la viață, pe care i-l-a dat Autorul vieții. E vorba prin urmare (citând pe Premont) de un mic asasinat, care poate fi calificat drept mic, dată fiind micimea victimei, dar e mare prin premeditarea sa și prin insidioasa-i înfăptuire și e mai odios decât un alt asasinat, pentru că victima e atinsă de umbră și ea nu poate emite nici măcar un tipăt sau un geamăt, pentru a-și apăra dreptul la existență, spre a implora pietate“.

De altă parte, de unde și de când are statul dreptul să decreteze suprimarea vieții unei ființe nevinovate? „Statul prin organele sale este mandatarul lui D-zeu și nu poate dispune asupra vieții oamenilor, decât atunci când e vorba să suprimă crimele sau în numele principiului apărării statului. Față de cine se găsește legiuitorul îndrăguit să-și deprindă rigorile fulminante ale legii? — se întreabă P. S. Sa — Tocmai nevinovați, față de fătul din pântecele mamei care nu știe articula nici o

vorbă măcar și care așteaptă să suradă la lumina zilei, ca aurora frumoasă a dimineții, care împurpurează cerul nostru“. — Dă apoi câteva date statistice, despre flagelul avortului în alte țări: Germania, Austria, Rusia etc.

Medicii conștiincioși, confirmă într-o toată și în totdeauna morala creștină: Dr. Pausescu; Dr. Trifu. — Doamnelor zeloase de mai bine (se citează Dr. Trifu) nu cereți o operație extrem de periculoasă, despre care Bandry de Saunier, scrie: „Pentru știință avortul este o operație pe care moartea o pândeste rânjind dintr'un colț al camerei. Dacă ea nu intervine întotdeauna brutal, ca so sfârșească, în schimb, lasă pe urmă-i întotdeauna leziuni cari otrăvesc tot restul vieții mamei imprudente“

Se amintește apoi pe scurt practicile Birth — Controlului cu metode anticoncepționale, propuse și recomandate chiar și în clinicile americane. Prin date și statistici bine întocmite, se așează la lumină cauzele deplorabile a depopularizării țărilor creștine. Se pune mai departe întrebarea: Este sau nu sărăcia cauza avorturilor? „Dacă mizeria ar fi resortul micșorării nașterilor, națiunile sărace-ar trebui să fie cele mai depopulate, pe când în realitate, națiunile cele mai bogate, sunt cu cifra lor de nașteri înapoia chiar a Franței. În fruntea represului nașterilor pășesc țările: Germania, Anglia, Scandinavia și Franța. Cu cifre mai ridicate de natalitate, țările catolice: Italia, Spania, Polonia și România.“ (statistica Adam Smith).

E mai bine — spune P. S. Sa — ca într-o materie atât de delicată și de dificilă (avort) să fim mai severi și mai exigenți, adaptând întru toate legea dumnezească, decât să deschidem și numai o mică porțiță, prin care răul să poată pătrunde în casa noastră. Lasă că porțița pe care o deschide legiuitorul este după părerea mea, o poartă largă și comodă, prin care răul își poate croi calea triumfală, în cetatea neamului, mai ales dacă am asculta de unii oratori, cari doresc lărgirea avortului. Această lege în forma în care se prezintă este fatală mai ales Banatului, unde și de altfel fenomenul denatalității este înspăimântător. Din acest motiv Dr. Nemoianu, numește Banatul: cimitir bine îngrijit al neamului Românesc. De aceea, nici măcar umbră de legalizare nu trebuie să se tolereze în fața dezastrului de care e lovită această provincie aleasă a neamului; dezastru ce se lățește ca o apă murdară și în Ardeal și presupun că nu va întârzia să invadeze și în cele alte provincii ale țării, dacă nu vom lua măsuri în consecință.

Continuă apoi — citând pe cei mai celebri medici — că, nu este boală care să justifice avortul, arătând — în continuare —

Ca un fulger li trecu prin minte toate scenele din viață, toată tinerețea. Se vedea sburdalnică copilă de 18-20 de ani, se vedea la brațul celui care mai târziu i-a fost soț, se vedea căsătorită, se vedea mama lui Ionel pe care l-a iubit atât de mult; se vedea în momentele grozave, când scumpul ei soț, cu lacrimi în ochi, își lua rămas bun, când a plecat la război, vedea pe Ionel și pe Lenuța cum plâng după tatăl lor, care... nu s'a mai întors.

„...Și Ionel nu se roagă să pot ajunge să-l văd, își zise bătrâna în agonie, încercând cu mâinile prin zăpadă să se ridice; și nici Lenuța... Ah... nu mai pot... Il văd pe Ionel mort — iar pe Lenuța mireasă... Ce frumoasă e!...

Un ultim oftat și bătrâna muri, acoperită de zăpadă...

De-asupra șanțului, doi lupi începură a urla.

Era ultimul strigăt al mamei pentru scmpii ei copii... era semnalul sinistru al morții ei...

A doua zi veni o telegramă dela spital: „Veniți urgent, fiul d-voastre mort, Dr. Spirescu“

G. Mica Delabăsești

ei un șes cât poți cuprinde cu ochii și nici un sat nu se vedea în cale.

Bătrâna mergea șovăind. Li veni foame, dar nu putea să se așeze să mănânce, din cauza zăpezii mari. Nu se vedea nici un sat și foamea o doborâ.

Soarele fugia nebunatrec spre apus. Se ascunse după o pădure și tăcerea serii se lăsă peste tot. Numai vântul își urma mersul neobosit.

Ajunse la o cișmea. Bău puțină apă, apoi dădu cu piciorul zăpada la o parte, scoase o ceapă, puțină brânză și o bucată de mămăligă și începu să mănânce. Dar în zadar. Ceapa era înghețată, mămăliga la fel. Luă de câteva ori din brânză și punându-le în traistă, plecă.

De-abia ținându-se pe picioare mergea robită de un singur gând: „să vadă pentru ultima dată pe scumpul ei Ionel și să-i dea ultimul sărut de mamă, după cum amintește și în scrisoare“...

Două șiruri de lacrimi se scoboară încet pe dragii bătrâneți...

În depărtare se vedea o lumină... Era un sat. Se auzia lătratul sinistru al unei câine.

„Mulțumesc lui D-zeu că ajung într'un sat, zise bătrâna și deodată căzu într'un șanț.

Rătăcise drumul, zăpada era mare, puterile o părăsira, așa că-i era imposibil să se ridice.

primejdiile personale ale avortului. „Astăzi nici o boală, nici chiar tuberculoza nu jertfește atâtea vieți omenesti (ca și avortul). Astăzi mamele, mai ales în unele părți ale țării, nu mai voesc să aibă copii. Astăzi multe mame, nu vor să mai fie decât ciocârlii ciripitoare, ca Nora lui Ibsen în: Puppenheim (în casa de păpușe) care nu avea și nu ținea să aibă nici o parte în sarcinile și obligațiunile vieții conjugale“.

După ce răspunde tuturor obiecțiilor aduse, combatându-le demn, încheie: „Grafie mamelor noastre am văzut — și noi — lumina zilei, am putut să ne bucurăm de viață, și să-l cunoaștem pe D-zeu. și să-l iubim și să devenim ceea ce suntem. Dacă mamele noastre ar fi practicat avortul, câți dintre noi am fi astăzi de față? Am putea tolera, ați putea tolera D-voastră, ca mâinele mamelor noastre să fie pătate cu sângele rodului rân-tecelui lor, salvându-și viața printr-o crimă? Nu apăr eu deci, când repudiez avortul, maternitatea în ce are ea mai sublim, mai sfânt?“

Mai are P. S. Sa apoi un motiv personal de a repudia avortul. Face parte dintr-o familie cu membrii numeroși. Bunicul P. S. Sale a avut: 16 copii, fratele: 11; iar sora: 9. Într-adevăr, datorită acestor fel de familii creștinești am ajuns la fericita întregire a neamului din zilele noastre.

Iar mitropolitul rom. catolic Alex. Cisar al Bucureștilui, în cuvântarea rostită la senat în 6 Martie, c. între altele spune: „Porunca V. dumnezească: — să nu ucizi — este un precept indiscutabil și fundamental pentru viața socială a tuturor popoarelor și pentru toate timpurile. Înainte de-a vota această lege, ar trebui să ștergem depe stindardul țării noastre lozinca: NIHIL SINE DEO, căci va rămâne de ocară, va rămâne un non sens, ceva caraghios, dacă se va vota art. 482. Ziua votării a unui atare articol, cum este art. 482 din proiectul Codului Penal, se va aminti mai târziu cu drept ca o greșală de neertat și va rămâne o pată neștersă în istoria neamului nostru. Cine avortează cu premeditare, cu știință și cu voință, nu este altceva decât un ucigaș. A sădi în sufletul mamei ideea că avortul e îngăduit, însemnează a șterge din inima poporului Român, una din trăsăturile sale fundamentale creștine... Statisticile arată încă de acum că în România se practică aproximativ până la 150.000 avorturi pe an și cred că-i vorba numai de cele „chirurgicale“. Ce va fi, când asigurându-se certificatul medical, avortarii se vor simți la adăpostul absolut înaintea legii?“

Așa privesc Arhiepiscopii, așa privește citadela moralității noastre, problema actuală a avortului.

Dar toate acestea sunt numai câteva spicuri din strigătul comun al Bisericii, contra legiferării avortului, contra legii scrise a asasinării.

V. Ungureanu.

SPORT

„MICA“ — R. G. M. T. 3 : 3 (2:2)

Pe arena sportivă »Mica« a avut loc Duminică 26 crt. matchul de fotbal amical între echipele R. G. M. T. din Timișoara și »Mica«, care s'a terminat printr'un drav. Contrar pronosticurilor care dădeau pe timișoreni mari favoriți, echipa lui AlePopescu a fost superioară 70 minute de joc și numai un ghinion exasperant i-a privat de o victorie cu cel puțin 3—4 puncte diferență. Oaspeții au practicat jocul specific timișorean, tehnic, cu pase scurte dela om, la care micștii au opus jocul latin, cu degajări lungi, atacurile principale fiind duse pe extreme.

Di Kraus Petroșeni, a condus cu mici scăpări, formațiile următoare:

R. G. M. T. echipa complexă afară de Moravetz, care este rănit din jocul cu Liga de Sud.

»Mica« Mocuța, Zaslău, Sturek, Trifu, Nedici, Haiduc, Barci II., Comloșan, Maier, Bortos și Tăucean.

Jocul: Oaspeții încep și conduc până în fața porții lui Mocuța, dar Zaslău degajează, la Barcsi care după o demarare de

Spre aplanarea conflictului italo-abisinian

Sunt doar câțiva zile, de când gazele anunțau agravarea conflictului italo-abisinian. Se aștepta ca ostilitățile să înceapă din moment în moment.

Știri de ultimă oră, ne anunță însă că conflictul italo-abisinian e pe cale de a fi rezolvat. Natural, rezolvirea unui conflict care ar fi putut grăbi un război mondial, este de natură să ne bucure, totuși schimbarea subită a atitudinii puterilor implicate, ni se pare cel puțin curioasă. Și pe drept cuvânt. Nu este pentru nimeni un secret că Germania a susținut înarmarea abisiniană. Așadar o rezolvire a conflictului nu poate fi decât în legătură cu ultimele manifestațiuni politice europene. Mussolini declară că Italia nu poate accepta amestecul Ligii Națiunilor la rezolvirea conflictului. O asemenea atitudine nu poate decât să slăbească influența acesteia, cu atât mai mult cu cât discutarea conflictului în consiliul Ligii, părea de neînălțat și puteam asista la părăsirea ei de către Italia. Ce împrejurări au putut interveni pentruca Ducele să-și schimbe atitudinea? În ultimul său discurs în Cameră, Mussolini a declarat, între altele, că admite arbitrajul, doar în discutarea conflictului din Ualual.

După discursul Führerului

Însfârșit, după o săptămână de active pregătiri, ce întrețesea abilele ițe ale politicii depe Wilhelmstrasse, Führerul a vorbit. Fi-rește, nu ca în perioada de mari gesticulații și debit verbal din timpul opoziției, ci cuminte și ponderat. Dealtfel, e știut, Führerul nu mai improvizează. Rosenberg, care este regisorul politicii externe, îi cenzurează și îi adaugă de fiecare dată, pasajii d.n discursul ce trebuie citit. Pe dealtă parte, marea finanță, — acea mare finanță, care i-a impus lui Hitler represunea sângeroasă a »revoluționarilor socialist« în frunte cu Röhm — adaugă și ea, dictându-i Führerului, idei în concordanță cu liniile directe și interesate ale finanțelor și trusturilor germane.

Din atâtea voințe și interese contradictorii, s'a născut discursul lui Hitler, adresat lumii, națiunii germane și deputaților din Reichstag, convocați pentru ultima oară. Ce a spus în definitiv, Führerul? A spus că Reichul vrea pace și că are nevoie de pace, dar că poporul german nu va înceta să lupte pentru libertate și independență.

Führerul a mai vorbit și despre Austria. Aci vocea molcomă a devenit vehe-

mentă. »Nu vom admite dreptul de nemix-tiune« — a spus Führerul. Deasemenea, a spus, că nu iscălește pacte, fiindcă Reichul, care e de bună credință, trebuie crezut pe cuvânt. În privința pactelor de neagresiune, s'a declarat categoric împotriva lor, pentru motivul că, Führerul ține foarte mult la viața poporului său și nu înțelege să verse sânge german pentru un agresor, care nu îl turbură pe el, ci pe alții...

Când a pomenit de Lituania, a fost iar vehement. Și-a adus probabil aminte, de național-socialiștii condamnați la moarte în Klaipėda.

În treacăt, a atins chestiunea așa zisei inegalități morale a popoarelor, declarând că atâta timp cât Reichul nu va fi privit — cându-i-se bineînțeles, integral, satisfacțiile — ca putere națională și salvatoare a Europei, va fi vai și amar de bietele popoare europene. Ne-am întrebat de ce nu au comentat ziarele »marele« discurs ținut de Führer. Și am înțeles de ce. Discursul Führerului reactualiza veche maximă latină: »Partiriunt montes, nascitur ridiculus mus!«

S. P.

Familia Dr. Tisu mulțumește tuturor acelor, cari, fie personal fie prin scris, au fost alături de durerea suferită prin pierderea ficei lor.

— Chestura de poliție Deva, aduce la cunoștință că fiind autorizată de forurile superioare, va organiza în ziua de 9 Iunie a. c. o mare serbare și petrecere în grădina publică a orașului sub patronajul D-lui Dr. Romulus Mocu Prefectul Județului, în folosul Chesturei pentru înzestrarea cu materiale tehnice și reorganizarea serviciilor polițienești. Cu această ocazie face un calduros apel la populația județului pentru a binevoi a da tot concursul material având și prilejul fericit de petrecere.

Publicul va fi delectat cu cele mai frumoase surprize compuse din bufet, bar, tombolă, poștă americană, telefon, jocuri de artificii și rachete, înălțări de baloane, boscheturi pentru masa amenajată artistic. Muzica militară va distra publicul cu diferite arii naționale, iar două orchestre alese vor sta la dispoziția publicului toată noaptea.

Colțul vesel.

Rebus

Cine își frânge mai curând piciorul: cel care cade de pe turla unei biserici sau cel care cade dela masă?

— Cel care cade dela masă.

— Dece?

— Pentru că ajunge mai repede la pământ.

Distracție

— Conașule, a luat foc casa! Foc!

— Nu ți-am spus că numai conașule ocupă cu treburile gospodăriei? Spune-i ei tot ce ai de spus; nu mă mai deranjați pe mine!

Solo